

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžsk/69/2020
Identifikačné číslo spisu: 2019200300
Dátum vydania rozhodnutia: 21.04.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Viola Takáčová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:2019200300.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a JUDr. Aleny Adamcovej, v právnej veci žalobkyne: H. T. R.Á., narodená XX. I. XXXX, bytom v G., K. Č.. XXX/X, právne zast.: Mgr. Lukášom Opettom, PhD., advokátom a konateľom Kolíková & Partners, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Radvanská č. 21, IČO: 47 239 441, proti žalovanému: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Odbor peňažných príspevkov na kompenzáciu ŤZP a posudkových činností, so sídlom v Bratislave, Špitálska č. 8, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného z 30. júla 2019, Číslo: UPS/US1/SSVOPPKPC2/SOC/2019/9185/Chr, o kasačnej sťažnosti žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 28. februára 2020, č.k. 20Sa/18/2019-59, t a k t o

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalovaného z a m i e t a.

Žalobkyňa m á n á r o k na náhradu trov kasačného konania voči žalovanému v rozsahu 100 %.

Odôvodnenie

I.

1. Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“) napadnutým rozsudkom z 28. februára 2020, č.k. 20Sa/18/2019-59 podľa § 191 ods. 1 písm. f/ zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zrušil napadnuté rozhodnutie žalovaného z 30. júla 2019, Číslo: UPS/US1/SSVOPPKPC2/SOC/2019/9185/Chr a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Žalovaný napadnutým rozhodnutím zamietol odvolanie žalobkyne a potvrdil prvostupňové rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, pracovisko Holíč z 15. mája 2019, Číslo: SE4/APPnKŤZPaPČ/SOC/2019/34706-3, ktorým podľa § 40 ods. 1 a § 55 ods. 8 zákona č. 447/2008 Z.z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v rozhodnom znení (ďalej len „zákon č. 447/2008 Z.z.“) nevyhovel žiadosti žalobkyne z 15. apríla 2019 a nepriznal jej peňažný príspevok na opatrovanie fyzickej osoby - maloletého syna J. R., narodeného XX. F. XXXX (ďalej len „maloletý“).

2. Krajský súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovaného správneho orgánu preskúmal v intenciách § 2 ods. 3, § 40 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z.z. a postupom v zmysle právnej úpravy ustanovenej SSP a dospel k záveru, že skutkový stav, ktorý vzal orgán verejnej správy za základ napadnutého rozhodnutia, je v rozpore s administratívnymi spismi alebo v nich nemá oporu.

3. Krajský súd mal preukázané, že lekárske posudky tvoriaci podklad pre vydanie prvostupňového správneho rozhodnutia z hľadiska formálneho spĺňajú náležitosti uvedené v § 11 ods. 15 zákona č. 447/2008 Z.z., podľa ktorého, ak je miera funkčnej poruchy fyzickej osoby menej ako 50 %, lekárske posudky obsahujú len mieru funkčnej poruchy, vyjadrenie, že nejde o fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím a odôvodnenie tohto vyjadrenia s tým, že pri konfrontácii posudku s obsahom jeho podkladov bolo zrejmé, že posudok oporu v podkladoch nemá, respektíve je s nimi v priamom rozpore. Odhliadnuc už od skutočnosti, že zistenie posudkového lekára obsiahnuté v posudku o schopnosti posudzovaného maloletého využívať prostriedky verejnej hromadnej dopravy (rovnako ako o absencii telesného i psychického obmedzenia) nenachádza oporu nielen v nálezoch MUDr. J. a MUDr. E., ale ani v ďalších lekárske správach predložených správne mu orgánu žalobkyňou, nálezy oboch menovaných lekárov konštatujú, že maloletý vyžaduje celodenný dohľad a pomoc dospelého, ktoré konštatovania posudkový lekár do posudku neprevzal a nezohľadnil. Podobne sa týmito konštatovaniami v lekárske správach MUDr. J. a MUDr. E. vyhol lekárske posudok z 24. júla 2019 (v ňom nesprávne označená MUDr. J.), odôvodnenie ktorého v prevažnom rozsahu predstavuje citáciu zo správy z psychologického vyšetrenia MUDr. J. zo 17. apríla 2018, výsledkom ktorého bolo odporúčenie na vyšetrenie maloletého u pedopsychiatra. Z odporúčania detskej psychiatričky MUDr. E. posudkový lekár opomenul konštatovania o nesamostatnosti maloletého, o potrebe dopomoci s bežnými dennými činnosťami, či pri sebaobslužbe, o jeho výrazne narušenej pozornosti a nutnosti chlapca permanentne kontrolovať z dôvodu neodhadnutia rizika a možnosti ublíženia si pri rôznych činnostiach, ako aj ďalšie, svedčiacie o závažnosti zdravotného stavu maloletého.

4. Vzhľadom na uvedené, krajský súd dospel k záveru, že obsah posudku a jeho záver je nepresvedčivý, nehodnoverný, naznačujúci neobjektívny prístup posudkového lekára k posudzovaniu zdravotného stavu maloletého a uprednostňovanie tých skutočností z predložených lekárske správ, ktoré vo vzťahu k zdravotnému stavu maloletého možno považovať za pozitívne alebo neutrálne, na úkor tých, ktoré svedčia o jeho závažnosti. Posudok je síce výsledkom posudkovej činnosti prislúchajúcej posudkovému lekárovi, za rozhodnutie, ktorého je podkladom, však nesie zodpovednosť rozhodujúci orgán, ktorý, najmä na základe námietok účastníka konania, musí byť schopný posúdiť dostatočnosť svojich podkladov. Presvedčivosťou a dostatočnosťou posudku, ktorý podľa zistenia súdu odôvodňuje zásadné pochybnosti o objektívnosti posúdenia zdravotného stavu maloletého ako rozhodujúcej okolnosti súvisiacej s nárokom žalobkyne na priznanie peňažného nároku, sa žalovaný napriek námietkam žalobkyne nezaoberal, respektíve obmedzil sa na konštatovania obsiahnuté v posudku nekorešpondujúce v celom rozsahu s predloženými lekárske správami, čoho následkom je rozhodnutie vychádzajúce zo skutkového stavu veci nemajúceho oporu v obsahu administratívneho spisu, ktorého súčasťou sú žalobkyňou predložené lekárske nálezy.

5. Vzhľadom na tieto dôvody, krajský súd pristúpil k zrušeniu napadnutého rozhodnutia a vrátení veci žalovanému na ďalšie konanie.

6. O náhrade trov konania krajský súd rozhodol tak, že v konaní úspešnej žalobkyne právo na náhradu trov konania nepriznal, keď táto sa ich náhrady vzdala.

II.

7. Proti tomuto rozsudku podal žalovaný v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť.

8. Namietal, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ SSP).

9. Žalovaný sa so závermi, ku ktorým dospel krajský súd nestotožnil. Uviedol, že krajský súd vo svojom odôvodnení rozsudku poukázal na lekárske posudky posudkového lekára prvostupňového správneho orgánu z 13. mája 2019 s tým, že v odvolacom konaní bol opätovne posúdený zdravotný stav maloletého a dňa 27. apríla 2019 (po správnom 24. júla 2019; pozn. súdu) bol posudkovým lekárom žalovaného vypracovaný lekárske posudok, ktorý bol podkladom preskúmaného rozhodnutia. Krajský súd tiež poukázal na schopnosť maloletého využívať prostriedky hromadnej dopravy, pričom uviedol, že zistenie posudkového lekára obsiahnuté v posudku o schopnosti maloletého využívať prostriedky verejnej hromadnej dopravy (rovnako ako o absencii telesného i psychického obmedzenia) nenachádza oporu nielen v nálezoch MUDr. J. a MUDr. E., ale ani v ďalších lekárske správach predložených správnomu orgánu žalobkyňou. V tejto súvislosti, žalovaný uviedol, že zistenie posudkového lekára týkajúce sa prostriedkov hromadnej dopravy nie je v rozpore s predloženými lekárske nálezmi, nakoľko schopnosť maloletého využívať prostriedky hromadnej dopravy je obsiahnutá v správe PhDr. J. zo 17. apríla 2018, v ktorej je iba v rámci anamnézy, t.j. rozhovoru lekára s matkou maloletého uvedené, že maloletý by nenastúpil do autobusu. Dodal, že konštatovania MUDr. J. a MUDr. E. nie sú pre posudkového lekára záväzným podkladom pre vytvorenie posudku, pretože ide len o ich odporúčania, a preto nie je jeho povinnosťou ich akceptovať.

10. Rovnako žalovaný vyjadril nesúhlas so záverom krajského súdu o nepresvedčivosti, nehodnovernosti a neobjektívnosti lekárskeho posudku. V tomto zmysle uvádzal, že posudkový lekár zohľadnil predložené lekárske nálezy, pričom určil, že miera funkčnej poruchy maloletého je 30 % podľa prílohy č. 3, časti IV.1.b/ zákona č. 447/2008 Z.z. a nepovažuje sa za osobu s ťažkým zdravotným postihnutím. Posudkový lekár odvolacieho správneho orgánu v lekárske posudku uviedol, že maloletý je v starostlivosti psychológa a psychiatra pre poruchu autistického spektra - Aspergerov sy. Z priloženého psychologického vyšetrenia vyplýva, že „v oblasti komunikácie kontakt nadviaže bez problémov, usmieva sa. Počas rozhovoru s matkou sa pokojne hrá, hra je nápaditá, tvorivá. Pozorne sleduje, čo matka rozpráva, občas ju doplní. Na vyzvanie hneď príde. V kontakte bez tenzie a úzkosti. Správanie pokojné, výdrž pri činnosti adekvátne veku. Ceruzku drží nesprávne. Grafomotorika sa však zlepšila, zodpovedá už fyzickému veku.“ Intelektový výkon posudzovaného dosahuje pásmo vysokého nadpriemeru. Problematická je vyberavosť v jedle a čuchová senzibilita. Odporúčané potravinové doplnky, diéta je bez medikácie a zostáva v sledovaní špecialistov. Je vo fáze pravidelnej psychoterapie pre poruchu autistického spektra - Aspergerov sy. Aktuálne sa nejedná o fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím.

11. Ďalej poukázal na § 11 ods. 2 zákona č. 447/2008 Z.z., podľa ktorého lekárske posudkové činnosť vykonáva posudkový lekár príslušného orgánu, t.j. osoba s medicínskym vzdelaním a nikto iný nemôže túto lekárske posudkové činnosť na účely peňažných príspevkov na kompenzáciu vykonávať. Posudkový lekár je v rámci odboru peňažných príspevkov na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a posudkových činností jediný, ktorý má odborné kvalifikačné predpoklady pre posúdenie obsahovej totožnosti lekárske nálezov. Posudkový lekár odvolacieho orgánu je odborne spôsobilý zhodnotiť odkázanosť podľa predloženej zdravotnej dokumentácie a odborných lekárske nálezov, pričom nie je povinný vo svojej posudkovej činnosti rešpektovať odporúčania odborných lekárov, smerujúcich k návrhu kompenzácií; odporúčania majú len charakter informácie.

12. Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

III.

13. Žalobkyňa sa ku kasačnej sťažnosti žalovaného vyjadrila podaním z 22. júna 2020.

14. Uviedla, že krajský súd postupoval správne, keď poukázal na nesúlad záverov oboch znaleckých posudkov, ktoré boli podkladom pre rozhodnutie správneho orgánu s lekárske správami ošetrojúcich lekárov, ktoré boli podkladom pre vyhotovenie lekárske posudkov podľa § 55 ods. 6 a 8 zákona č.

447/2008 Z.z. Krajský súd sa zaoberal oboma lekáorskými posudkami posudkových lekárov, preto nie je pravda tvrdenie žalovaného, že sa súd zaoberal iba lekáorským posudkom z 13. mája 2019. Žalovaný sa tiež vyhýba odpovedi na podstatnú námietku, že žalovaný sa žiadnym spôsobom v odôvodnení napadnutého rozhodnutia nevysporiadal so skutočnosťou, že posudkoví lekári v posudkoch zohľadnili iba tie skutočnosti plynúce z lekáorských správ svedčiacich v prospech záveru, že v prípade maloletého nejde o osobu s ťažkým zdravotným postihnutím. Z tohto dôvodu sa plne stotožnila so záverom krajského súdu, že lekárske posudky nie sú dostatočne komplexné, presvedčivé a založené na objektívne a dostatočne zistenom skutkovom stave veci.

15. Navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalovaného zamietol.

IV.

16. Vyjadrenie žalobkyne bolo doručené žalovanému dňa 24. júna 2020 na vedomie.

V.

17. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd kasačný (§ 11 písm. g/ SSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalovaného nie je dôvodná a je potrebné ju zamietnuť.

18. Podľa § 2 ods. 1 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

19. Podľa § 2 ods. 2 SSP, každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

20. Podľa § 6 ods. 1 SSP, správne sudy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

21. Podľa § 6 ods. 2 písm. c/ SSP, správne sudy rozhodujú v konaniach o správnych žalobách v sociálnych veciach.

22. Podľa § 199 ods. 1 písm. d/ SSP, sociálnymi vecami sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

23. Podľa § 199 ods. 3 SSP, ak nie je v tejto hlave ustanovené inak, použijú sa na konanie v sociálnych veciach ustanovenia o konaní o všeobecnej správnej žalobe.

24. Podľa § 177 ods. 1 SSP, správnou žalobou sa žalobca môže domáhať ochrany svojich subjektívnych práv proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy.

25. Podľa § 178 ods. 1 SSP, žalobcom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá o sebe tvrdí, že ako účastník administratívneho konania bola rozhodnutím orgánu verejnej správy alebo opatrením orgánu verejnej správy ukrátená na svojich právach alebo právom chránených záujmoch.

26. Predmetom konania o kasačnej sťažnosti v danej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým súd postupom podľa § 191 ods. 1 písm. f/ SSP zrušil napadnuté rozhodnutie žalovaného z 30. júla 2019,

Číslo: UPS/US1/SSVOPPKPC2/SOC/2019/9185/Chr a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Žalovaný napadnutým rozhodnutím zamietol odvolanie žalobkyne a potvrdil prvostupňové rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, pracovisko Holíč z 15. mája 2019, Číslo: SE4/APPnKŤZPaPČ/SOC/2019/34706-3, ktorým podľa § 40 ods. 1 a § 55 ods. 8 zákona č. 447/2008 Z.z. nevyhovel žiadosti žalobkyne z 15. apríla 2019 a nepriznal jej peňažný príspevok na opatrovanie fyzickej osoby - maloletého syna.

27. Zákon č. 447/2008 Z.z. upravuje právne vzťahy pri poskytovaní peňažných príspevkov na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia, právne vzťahy pri vyhotovení preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, vyhotovení preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom (ďalej len "preukaz"), parkovacieho preukazu pre fyzickú osobu so zdravotným postihnutím (ďalej len "parkovací preukaz") a právne vzťahy na účely posudzovania potreby osobitnej starostlivosti poskytovanej podľa osobitného predpisu. 1) (§ 1 ods. 1)

28. Cieľom úpravy právnych vzťahov uvedených v odseku 1 je podpora sociálneho začlenenia fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím do spoločnosti za jej aktívnej účasti pri zachovaní jej ľudskej dôstojnosti za podmienok a v oblastiach ustanovených týmto zákonom. (§ 1 ods. 2)

29. Podľa § 11 ods. 2 zákona č. 447/2008 Z.z., lekársku posudkovú činnosť vykonáva posudkový lekár príslušného orgánu. Posudkový lekár pri vykonávaní lekárskej posudkovej činnosti spolupracuje najmä s lekárom so špecializáciou v špecializačnom odbore všeobecné lekárstvo a s lekárom so špecializáciou v špecializačnom odbore pediatria, ktorý poskytuje všeobecnú ambulantnú starostlivosť pre deti a dorast, alebo s lekárom so špecializáciou v príslušnom špecializačnom odbore a sociálnym pracovníkom príslušného orgánu.

30. Podľa § 11 ods. 3 veta prvá zákona č. 447/2008 Z.z., pri výkone lekárskej posudkovej činnosti posudkový lekár vychádza z aktuálneho lekárskeho nálezu na účely kompenzácie, na účely preukazu, na účely parkovacieho preukazu, na účely posudzovania fyzickej schopnosti a psychickej schopnosti fyzickej osoby vykonávať opatrovanie a posudzovania fyzickej schopnosti a psychickej schopnosti fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím udeliť písomný súhlas podľa § 40 ods. 6 (ďalej len "lekársky nález"), ak tento zákon neustanovuje inak.

31. Podľa § 11 ods. 9 zákona č. 447/2008 Z.z., posudkový lekár môže predvolať fyzickú osobu na posúdenie jej zdravotného stavu, ak má pochybnosti o správnosti diagnostického záveru vyplývajúceho z predloženého lekárskeho nálezu alebo odborného lekárskeho nálezu lekára so špecializáciou v príslušnom špecializačnom odbore alebo je potrebné overiť objektívnosť alebo úplnosť diagnostického záveru. V ostatných prípadoch posudkový lekár vykoná posúdenie bez prítomnosti posudzovanej fyzickej osoby.

32. Podľa § 11 ods. 11 veta prvá zákona č. 447/2008 Z.z., výsledkom lekárskej posudkovej činnosti je lekársky posudok, ktorý obsahuje mieru funkčnej poruchy, vyjadrenie, že ide o fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím, závery k jednotlivým druhom odkázanosti fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím podľa § 14 a termín opätovného posúdenia zdravotného stavu, ak tento zákon neustanovuje inak.

33. Podľa § 11 ods. 15 zákona č. 447/2008 Z.z., ak je miera funkčnej poruchy fyzickej osoby menej ako 50 %, lekársky posudok obsahuje len mieru funkčnej poruchy, vyjadrenie, že nejde o fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím a odôvodnenie tohto vyjadrenia.

34. Podľa § 40 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z.z., ak fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorá dovŕšila šesť rokov veku a je podľa komplexného posudku vypracovaného podľa § 15 ods. 1 odkázaná na opatrovanie, osobne opatruje fyzická osoba uvedená v odsekoch 3 a 4, možno fyzickej osobe, ktorá opatruje, poskytnúť peňažný príspevok na opatrovanie.

35. Podľa § 14 ods. 4 zákona č. 447/2008 Z.z., fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím je odkázaná na opatrovanie, ak stupeň jej odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby je V alebo VI podľa osobitného predpisu. 10) [odkaz na § 49 ods. 10 a 12 a príloha č. 3 zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov].

36. Podľa § 55 ods. 8 zákona č. 447/2008 Z.z., ak sa fyzická osoba podľa lekárskeho posudku nepovažuje za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím, je lekársky posudok podklad na rozhodnutie o peňažnom príspevku na kompenzáciu a o parkovacom preukaze.

37. Podľa § 53 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z.z., na konanie vo veciach kompenzácie, na konanie o preukaze a na konanie o parkovacom preukaze sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní 50) s odchýlkami uvedenými v odseku 2, ak tento zákon neustanovuje inak.

38. Podľa § 53 ods. 2 zákona č. 447/2008 Z.z., ustanovenia § 18 ods. 3, § 33 ods. 2, § 60, § 61 až 68 všeobecného predpisu o správnom konaní 50) sa nevzťahujú na konanie vo veciach kompenzácie, na konanie o preukaze a na konanie o parkovacom preukaze.

39. Podľa § 3 ods. 5 Správneho poriadku, rozhodnutie správnych orgánov musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci. Správne orgány dbajú o to, aby v rozhodovaní o skutkovo zhodných alebo podobných prípadoch nevznikali neodôvodnené rozdiely.

40. Podľa § 32 ods. 1 Správneho poriadku, správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Prítom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania.

41. Podľa § 34 ods. 3 Správneho poriadku, účastník konania je povinný navrhnúť na podporu svojich tvrdení dôkazy, ktoré sú mu známe.

42. Podľa § 34 ods. 4 Správneho poriadku vykonávanie dôkazov patrí správnemu orgánu.

43. Podľa § 34 ods. 5 Správneho poriadku, správny orgán hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti.

44. Podľa § 46 Správneho poriadku, rozhodnutie musí byť v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, musí ho vydať orgán na to príslušný, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti.

45. Podľa § 47 ods. 3 Správneho poriadku, v odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

46. Najvyšší súd z obsahu súdneho spisu, ako aj relevantnej časti administratívneho spisu žalovaného mal preukázané, že

- žalobkyňa žiadosťou z 15. apríla 2019 na predpísanom tlačive požiadala o poskytnutie peňažného príspevku na opatrovanie,

- prvostupňový správny orgán rozhodnutím z 15. mája 2019, Číslo: SE4/APPnKŤZPaPČ/SOC/2019/34706-3 nevyhovel žiadosti žalobkyne o poskytnutie peňažného príspevku na opatrovanie

[podklad pre vydanie predmetného rozhodnutia tvoril Lekársky posudok z 13. mája 2019, v ktorom príslušný posudkový lekár ustálil, že v prípade maloletého sa nejedná o osobu s ťažkým zdravotným postihnutím, keď miera funkčnej poruchy bola s odkazom na Kapitulu IV. Duševné poruchy a poruchy správania, položka č. 1. Poruchy psychického vývoja detí (poruchy hyperkinetické, poruchy správania

atď.), pervazívne vývinové poruchy (autizmus), písm. b/ stredná porucha stanovená na 30 % (z rozpätia 30 - 40 %)],

- na odvolanie žalobkyne žalovaný ako druhostupňový správny orgán rozhodnutím z 30. júla 2019, Číslo: UPS/US1/SSVOPPKPC2/SOC/2019/9185/Chr zamietol odvolanie žalobkyne a prvostupňové správne rozhodnutie z 15. mája 2019 potvrdil

[podklad pre vydanie predmetného rozhodnutia tvoril Lekársky posudok z 24. júla 2019, v ktorom sa posudkový lekár čo do stanovenia zdravotného postihnutia, ako aj stanovenia percentuálneho vyjadrenia miery funkčnej poruchy stotožnil so závermi plynúcimi z predchádzajúceho lekárskeho posudku z 13. mája 2019].

47. Najvyšší súd po preskúmaní súdneho a pripojeného administratívneho spisu žalovaného konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská, preto sa s ním stotožňuje.

48. V prejednávanej veci bolo zásadným vyriešenie otázky, či správne orgány postupovali správne, keď vo vzťahu k maloletému v súvislosti so žiadosťou matky (žalobkyne) o peňažný príspevok na jeho opatrovanie ustálili, že sa nejedná o osobu s ťažkým zdravotným postihnutím s mierou funkčnej poruchy 30 %.

49. Najvyšší súd v prvom rade uvádza, že príslušným orgánom na hodnotenie a posudzovanie zdravotného stavu, jeho zmien a porúch, ktoré podmieňujú zdravotné postihnutie fyzickej osoby, je úrad práce, sociálnych vecí a rodiny príslušný podľa trvalého pobytu alebo prechodného pobytu oprávnenej osoby s tým, že konkrétne je toto posudzovanie zverené posudkovým lekárom (§ 10 zákona č. 447/2008 Z.z.), ktorí na základe predložených odborných lekárskeho nálezov vyhodnotili, že na strane maloletého syna žalobkyne nie je daná miera funkčnej poruchy v takej percentuálnej miere odôvodňujúcej jeho status ako ťažko zdravotne postihnutej osoby. Najvyšší súd ďalej zdôrazňuje, že nemôže sám posudzovať odborné otázky medicínskeho charakteru, ktoré sú podkladom pre ustálenie záveru o miere funkčnej poruchy a jej rozsahu, musí rovnako ako správne orgány vychádzať z lekárskeho posudkov, vo vzťahu ku ktorým posudzuje relevantnosť ich záverov s prihliadnutím na všetky okolnosti, najmä aj s prihliadnutím na námietky žiadateľa o konkrétny peňažný príspevok na kompenzáciu - tu peňažný príspevok na opatrovanie.

50. Najvyšší súd ďalej uvádza, že vzhľadom na to, že v predmetnej veci nebol zo strany posudkových lekárov na oboch stupňoch maloletý (z dôvodu stanovenej miery funkčnej poruchy pod 50 %) uznaný za osobu s ťažkým zdravotným postihnutím, potom podklad pre vydanie rozhodnutia na oboch stupňoch predstavoval lekárskeho posudok vyhotovený posudkovým lekárom (§ 11 ods. 15 v spojení s § 55 ods. 8 zákona č. 447/2008 Z.z.). V tomto smere ďalej najvyšší súd uvádza, že lekárskeho posudok je jedným z dôkazov v správnom konaní, ktorý hodnotí orgán verejnej správy ako ktorýkoľvek iný dôkaz, pričom však nie je oprávnený posudzovať správnosť v ňom uvedených záverov, ale hodnotí iba to, či úvahy posudkového lekára zodpovedajú zásadám logiky a skutkovým záverom vyplývajúcim z dôkazov vykonaných orgánom verejnej správy. Konajúci orgán ho nemôže označiť ako nesprávny a nahradiť ho vlastným posúdením skutočností z odbornej stránky. Posudok, ktorý spĺňa požiadavky úplnosti, celistvosti a presvedčivosti a ktorý sa vysporiada so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami býva spravidla rozhodujúcim dôkazom pre posúdenie správnosti a zákonnosti preskúmaného rozhodnutia. Podľa názoru najvyššieho súdu v prejednávanej veci posudkovým lekárom vypracovaný lekárskeho posudok vyhotovený tak na úrovni prvostupňovej, ako aj úrovni druhostupňovej tieto náležitosti nespĺňa.

51. Najvyšší súd k tomu uvádza nasledovné:

- Lekársky posudok z 13. mája 2019 a tvoriaci podklad pre vydanie prvostupňového rozhodnutia z 15. mája 2019 posudkový lekár odôvodnil tým, že cit.: „Fyzická osoba je liečená na poruchy psych. vývoja detí str. stupňa, nemá obmedzenie telesné ani psychické, je orientovaná, je schopná využívať prostriedky VHD, nevyžaduje opateru inej osoby, ide o stredný stupeň poruchy psych. vývoja, preto sa nepovažuje za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím.“

[z príslušného posudku vyplýva, že posudkový lekár mal vychádzať z objektívnych nálezov MUDr. J. z marca 2019 a MUDr. E. z februára 2019],

- Lekársky posudok z 24. júla 2019 a tvoriaci podklad pre vydanie druhostupňového rozhodnutia z 30. júla 2019 posudkový lekár odôvodnil tým, že cit.: „Posudzované je takmer 7 ročné dieťa, chlapec, ktorý je v starostlivosti psychológa a psychiatra pre poruchu autistického spektra - Aspergerov sy. Z priloženého psychologického vyšetrenia vyplýva, že „v oblasti komunikácie kontakt nadviaže bez problémov, usmieva sa. Počas rozhovoru s matkou sa pokojne hrá, hra je nápaditá, tvorivá. Pozorne sleduje, čo matka rozpráva, občas ju doplní. Na vyzvanie hneď príde. V kontakte bez tenzie a úzkosti. Správanie pokojné, výdrž pri činnosti adekvátne veku. Ceruzku drží nesprávne. Grafomotorika sa však zlepšila, zodpovedá už fyzickému veku.“ Intelektový výkon posudzovaného dosahuje pásmo vysokého nadpriemeru. Problematická je vyberavosť v jedle a čuchová senzibilita. Odporúčané potravinové doplnky, dieťa je bez medikácie a zostáva v sledovaní špecialistov. Je vo fáze pravidelnej psychoterapie pre poruchu autistického spektra - Aspergerov sy. Aktuálne sa nejedná o fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím.“

[z príslušného posudku vyplýva, že posudkový lekár mal vychádzať z objektívnych nálezov MUDr. J. z marca 2019 (praktický lekár pre deti a dorast), MUDr. E. z februára 2019 (detský psychiater) a ďalej PhDr. J. zo 17. apríla 2018 (klinický psychológ), PaedDr. T. zo 07. novembra 2018 (klinický logopéd) a MUDr. Z. zo 14. novembra 2018 (detský kardiológ)].

52. Vzhľadom na to, že vo vzťahu k maloletému sa jedná o zdravotné postihnutie zaradené do Kapitoly IV. Duševné poruchy a poruchy správania a konkrétne o poruchy psychického vývoja detí, kľúčovým lekárske nálezom aj vzhľadom na posudkové hľadisko pripojené ku Kapitole IV. bol lekársky nález klinického psychológa PhDr. J. zo 17. apríla 2018 a predovšetkým lekársky nález detského psychiatra MUDr. E. z 21. februára 2019, vyšetrenie u ktorého odporučila aj samotná PhDr. J.. Pritom z obsahu lekárskeho posudku z 24. júla 2019 je zrejmé, že posudkový lekár žalovaného vychádzal primárne zo záverov plynúcich z lekárskeho nálezu PhDr. J., čo však možno považovať za nedostatočné, keď aj sama PhDr. J. matke maloletého odporučila vyšetrenie u pedopsychiatra. V tomto smere potom za kľúčový dôkaz je nutné považovať lekárske nález MUDr. E. z 21. februára 2019, ktorý posudkový lekár tak prvostupňového správneho orgánu, ako aj žalovaného síce vo svojom lekárskom posudku označil, ale ďalej sa s ním dostatočne nezaoberal. Z predmetného lekárskeho nálezu MUDr. E. vyplýva, že vo vzťahu k maloletému sa jedná o osobu s diagnostikovanou pervazívnou vývojovou poruchou (porucha autistického spektra) - Aspergerov syndróm a ďalej cit.: „ (...) Chlapec je vzhľadom k veku nesamostatný, potrebuje pomoc s bežnými dennými činnosťami či pri sebaobslužbe - je nutné pomáhať s oblečením - pooblieka sa naruby, naopak, potrebuje pomoc pri hygiene, niektoré úkony odmieta - umývanie zubov, toaleta. Má výrazne narušenú pozornosť, je nutné chlapca permanentne kontrolovať z dôvodu neodhadnutia rizika a možnosti ublíženia si pri rôznych činnostiach, na ulici. Vzhľadom k „prehnanej čistotnosti“ a tiež návykoch na presných pravidlách sa správa neprimerane (napr. dostal afekt a vyhodil elektrikára z domu, pretože bol obutý, po dome sa v topánkach nechodí, afekt, lebo sám mal blato na topánkach a pod.), na mnohé bežné situácie reaguje úzkosťou či neprimeraným afektom. Chlapec z dôvodu základnej dg. (pervazívna vývojová porucha - porucha autistického spektra - Aspergerov syndróm) i aktuálnym klinickým prejavom a problémom (v popredí senzická hypersenzitivita s odmietaním príjmu potravy, prehnanou čistotnosťou, prehnaným ulpievaním na pravidlách a zvykoch, narušenou pozornosťou, neschopnosťou odhadnúť riziká správania či sociálnych interakcií) vyžaduje celodenný dohľad a pomoc dospelé osoby (...).“

53. Za tohto stavu sa potom najvyšší súd plne stotožňuje so záverom, ku ktorému dospel krajský súd. Aj podľa názoru najvyššieho súdu je lekárske posudok z 24. júla 2019 a tvoriaci podklad pre vydanie druhostupňového rozhodnutia z 30. júla 2019 (a rovnako aj lekárske posudok z 13. mája 2019 a tvoriaci podklad pre vydanie prvostupňového rozhodnutia z 15. mája 2019) nepresvedčivý, nehodnoverný a naznačujúci neobjektívny prístup posudkových lekárov k posudzovaniu zdravotného stavu maloletého a uprednostňovanie tých skutočností plynúcich z predložených lekárske správ, ktoré vo vzťahu k zdravotnému stavu maloletého možno považovať za pozitívne alebo neutrálne, na úkor tých, ktoré svedčia o jeho závažnosti. V tomto smere najvyšší súd ďalej uvádza, že nijako nespochybňuje zákonom danú kompetenciu posudkových lekárov v rámci lekárske posudkovej činnosti (okrem iného) hodnotiť a

posudzovať zdravotný stav, jeho zmeny a poruchy, ktoré podmieňujú zdravotné postihnutie fyzickej osoby, ako aj určovanie miery funkčnej poruchy, avšak posudkovými lekármi prijaté závery nesmú byť svojvoľné, a teda musia mať reálny základ vo vykonaných dôkazoch. V prejednávanej veci bola kľúčovým dôkazom lekárska správa MUDr. E., pričom posudkoví lekári sa so závermi z nej plynúcimi komplexne nezaoberali. Najvyšší súd tiež poukazuje na § 11 ods. 3 zákona č. 447/2008 Z.z., podľa ktorého posudkový lekár pri výkone lekárskej posudkovej činnosti vychádza z aktuálneho lekárskeho nálezu a tiež zdôrazňuje a dáva do pozornosti, že základným cieľom konania o kompenzáciu je podpora sociálneho začlenenia fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím do spoločnosti vrátane nepriameho zabezpečenia nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb za jej aktívnej účasti pri zachovaní jej ľudskej dôstojnosti, minimalizácia sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia, ktoré nie je postihnutá osoba schopná prekonať vlastným úsilím a prostriedkami, ako aj zmiernenie jej nepriaznivej sociálnej situácie.

54. K námietke žalovaného, že krajský súd vo svojom odôvodnení rozsudku poukazoval na lekársky posudok posudkového lekára prvostupňového správneho orgánu z 13. mája 2019 s tým, že v odvolacom konaní bol opätovne posúdený zdravotný stav maloletého a dňa 27. apríla 2019 (po správnom 24. júla 2019; pozn. súdu) bol posudkovým lekárom žalovaného vypracovaný lekársky posudok, ktorý bol podkladom preskúmaného rozhodnutia, najvyšší súd uvádza, že vada nepresvedčivosti a nehodnovnosti bola zo strany krajského súdu konštatovaná vo vzťahu k obom lekárskeým posudkom, t.j. aj vo vzťahu k lekárskeému posudku z 13. mája 2019, ako aj z 24. júla 2019; vyplýva to z bodu 22. rozsudku krajského súdu.

55. V ďalšom najvyšší súd odkazuje na závery, ku ktorým dospel krajský súd a s ktorými sa plne stotožňuje.

56. Vzhľadom na vyššie uvádzané skutočnosti, najvyšší súd námietky žalovaného uvedené v kasačnej sťažnosti vyhodnotil ako nedôvodné, keďže tieto neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia krajského súdu. Z týchto dôvodov potom najvyšší súd kasačnú sťažnosť podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

57. O trovách kasačného konania rozhodol najvyšší súd v súlade s § 167 ods. 1 v spojení s § 467 ods. 1 SSP, nakoľko žalobkyňa bola v kasačnom konaní plne úspešná.

58. Toto rozhodnutie prijal najvyšší súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.